

## **ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ**

### **акредитаційної експертизи**

**спроможності Хмельницького національного університету проводити освітню діяльність з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти**

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 2752-л від 07.12.2018 р. «Про проведення акредитаційної експертизи», відповідно до підпункту 20 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» та пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», створено експертну комісію Міністерства освіти і науки України у складі:

#### **голови комісії:**

**Отенко Ірини Павлівни** – завідувача кафедри міжнародного бізнесу і економічного аналізу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктора економічних наук, професора;

#### **члена комісії:**

**Вергуна Володимира Антоновича** – професора кафедри міжнародного бізнесу Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктора економічних наук, професора.

У період з 17 по 19 грудня 2018 року розглянула подані матеріали та провела перевірку на місці діяльність Хмельницького національного університету щодо підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти і встановила наступне:

### **1. Загальна характеристика Хмельницького національного університету щодо підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти**

Хмельницький національний університет – найбільший на Поділлі сучасний навчальний заклад, який готує фахівців з 20-ти галузей знань і проводить навчальну, методичну, наукову та виховну роботу.

Місія діяльності університету полягає у якісному задоволенні потреб населення в освітніх послугах найвищого рівня, забезпеченні підприємств, установ

та організацій країни кваліфікованими кадрами, всебічному розвитку людини як особистості завдяки системному використанню в навчально-виховному процесі передових освітніх технологій.

Хмельницький національний університет, як вищий навчальний заклад, був створений на базі філії Українського поліграфічного інституту ім. І.Федорова наказом Мінвузу УРСР від 29 вересня 1967 року № 593 з початковою назвою Хмельницький технологічний інститут побутового обслуговування. Основне завдання його на той час полягало в підготовці висококваліфікованих фахівців для підприємств системи побутового обслуговування населення за спеціальностями: економіка і організація побутового обслуговування; машини і апарати легкої промисловості; хімічна технологія і обладнання опоряджувального виробництва; технологія машинобудування, металорізальні верстати та інструменти.

На кінець восьмидесятих років інститут перетворився у багатопрофільний вищий навчальний заклад, оскільки здійснював підготовку спеціалістів для широкого спектру галузей народного господарства, таких як машинобудування, легка промисловість, радіотехнічна і електронна галузі та побутове обслуговування населення. 4 червня 1989р. наказом Мінвузу УРСР № 174 Хмельницький технологічний інститут побутового обслуговування був перейменований у Хмельницький технологічний інститут (ХТІ).

Специфіка діяльності інституту, його значення для Подільського регіону, стан матеріально-технічної бази, кадрове та навчально-методичне забезпечення навчального процесу, наукова діяльність дозволили акредитувати ХТІ за IV рівнем акредитації (рішення колегії МОУ від 30.06.1994р., протокол № 10). Постановою кабінету Міністрів України від 29.08.1994р. № 592 на його базі створено Технологічний університет Поділля (м. Хмельницький).

Згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.12.2003р. Технологічний університет Поділля був реорганізований у Хмельницький державний університет, а вже 21.08.2004р. Указом Президента №54/2004 Хмельницькому державному університету було надано статус національного.

За роки свого існування Хмельницький національний університет (ХНУ) став відомим центром підготовки висококваліфікованих фахівців, в його стінах підготовлено більше 50 тисяч фахівців із вищою освітою.

Університет перебуває у державній власності і підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

ХНУ є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в банку, гербову печатку із своєю назвою і може від свого імені набувати майнових і особистих немайнових прав і мати обов'язки. Університет у встановленому порядку може створювати навчальні та навчально-науково виробничі комплекси, які є добровільними об'єднаннями.

ХНУ – багатопрофільний вищий навчальний заклад, який провадить освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти за освітніми рівнями: перший

(бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий). Освітня діяльність спрямована на вивчення широкого спектра гуманітарних, технічних, економічних, природничих, соціальних напрямів науки, техніки. В університеті здійснюються фундаментальні та прикладні наукові дослідження, створені науково-методичні центри, є розвинута інфраструктура навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, створений відповідний рівень кадрового і матеріально-технічного забезпечення, культурно-просвітницької діяльності. В університеті діє аспірантура і докторантура. Інтенсивно розвивається міжнародне співробітництво.

Ректор Хмельницького національного університету – Скиба Микола Єгорович, 1950 року народження очолює університет з 2001 року.

Скиба Микола Єгорович – доктор технічних наук, професор, член-кореспондент національної академії педагогічних наук України (2010р.), заслужений працівник народної освіти, кавалер ордена «За заслуги» III ст., лауреат Державної премії України в галузі науки та техніки (2014р.), академік Української технологічної академії, Міжнародної академії інформатизації, Української академії економічної кібернетики.

Професору Скибі М.Є. притаманне глибоке знання справи, висока культура в роботі, вміння масштабно мислити, за що він нагороджений відзнаками «Винахідник СРСР» та «Відмінник освіти України».

Хмельницький національний університет є інтегрованим комплексом навчальних структурних підрозділів різних рівнів і статусів. Навчальний процес забезпечують 42 кафедри (з них 38 випускових), що входять до складу шести факультетів: економіки і управління, гуманітарно-педагогічний, інженерної механіки, програмування та комп'ютерних і телекомунікаційних систем, технологій та дизайну, міжнародних відносин.

В структурі університету функціонують також: наукова бібліотека з фондом біля 602 тис. примірників навчальної, наукової та довідкової літератури; інформаційно-комп'ютерний центр; відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; навчально-методичний відділ; відділ навчально-виховної роботи; відділ ліцензування, акредитації та підготовки документів про вищу освіту; відділ міжнародних зв'язків; відділ аспірантури та докторантури; центр культури та естетичного виховання студентів; центр інформаційного менеджменту та працевлаштування випускників; відділ технічних засобів навчання; відділ інформаційно-технічного забезпечення; планово-фінансовий відділ; відділ матеріально-технічного забезпечення; центр підвищення кваліфікації, післядипломної освіти; редакційно-видавничий відділ; науково-дослідна частина; дослідно-експериментальна база; інститут трибології і трибологічного матеріалознавства; регіональний інформаційно-інноваційний центр з енергозбереження; міжкафедральна навчальна науково-експериментальна лабораторія; адміністративно-господарський відділ; студентське містечко, що

об'єднує 5 гуртожитків; їдальні, кафе, буфети, медичні пункти, водна та спортивна база.

Комісією перевірено документи, що підтверджують основні показники, які характеризують Хмельницький національний університет, представлені в таблиці 1.1.

**Таблиця 1.1 – Загальні показники розвитку Хмельницького національного університету**

№ п/п	Показник	Значення показника
1	Рівень акредитації ВНЗ	IV
2	Кількість ліцензованих спеціальностей за освітніми рівнями в/о: перший (бакалаврський) другий (магістерський) третій (освітньо-науковий)	52 (24 галузі знань) 33 (17 галузей знань) 17 (8 галузей знань)
3	Кількість спеціальностей, ОПП, акредитованих за: першим (бакалаврським) рівнем другим (магістерським) рівнем	39 29
4	Контингент студентів на всіх курсах навчання <ul style="list-style-type: none"> <li>• на денній формі навчання</li> <li>• на інших формах (всього): <ul style="list-style-type: none"> <li>- заочна</li> <li>- дистанційна</li> </ul> </li> </ul>	7493 5237 2256 1627 629
5	Кількість факультетів	6
6	Кількість кафедр: - з них випускових	42 38
7	Кількість співробітників (всього) <ul style="list-style-type: none"> <li>• у т.ч. науково-педагогічних</li> </ul>	1084 570
8	Серед них: <ul style="list-style-type: none"> <li>• докторів наук, професорів, осіб/ %</li> <li>• кандидатів наук, доцентів, осіб/ %</li> <li>• викладачів вищої категорії, осіб/ %</li> </ul>	73 / 13,4 % 384 / 70,7 % -
9	Загальна площа приміщень (будівлі) (м <sup>2</sup> ) Загальна навчальна площа приміщень (будівлі) (м <sup>2</sup> )	81422,7 49489,7
10	Загальний обсяг державного фінансування (тис. грн.), у т.ч. наукова діяльність (тис. грн.)	109070,7 4919,8
11	Кількість посадкових місць в читальних залах	450
12	Кількість робочих місць з ПЕОМ для студентів / у тому числі з виходом в Internet	448 / 448
13	Інше: навчальний корпус № 5 (завершується будівництво) (м <sup>2</sup> )	9000,0

На сьогодні університет здійснює підготовку фахівців за 52 спеціальностями першого (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти з 24 галузей знань, за 33 спеціальностями з 17 галузей знань за другим (магістерським) рівнем та з 17 спеціальностей за третім (освітньо-науковим) рівнем з 8 галузей знань.

Контингент здобувачів вищої освіти університету становить 7493 особи, у т.ч. 5237 осіб за денною формою навчання, 1627 осіб за заочною формою навчання і 629 осіб за дистанційною формою навчання.

Підвищує кваліфікацію в університеті за акредитованими спеціальностями біля 340 осіб щорічно.

Навчальний процес і наукову діяльність університету забезпечують 81 доктор наук, професор (у т.ч. 73 особи – на постійній основі), 390 кандидатів наук, доцентів (384 - на постійній основі), серед яких 3 заслужених діяча науки і техніки України та 6 заслужених працівників народної освіти України, член-кореспондент НАН України, член-кореспондент НАПН України, лауреат Державної премії в галузі науки і техніки, заслужений художник України, заслужений винахідник України, заслужений працівник фізкультури і спорту України, 2 заслужених тренера України, заслужений діяч мистецтв України, заслужений артист України, заслужений енергетик України, заслужений лікар України, заслужений юрист України, член Національної Спілки письменників, член Міжнародної Академії екології.

Університет розміщений у 9-ти навчальних та науково-виробничих корпусах. Загальна площа всіх будівель навчального закладу становить 81422,7 кв.м, з них навчальних – 49489,7 кв.м. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів для фактичного контингенту здобувачів вищої освіти становить 6,4 кв.м (при навчанні у дві зміни).

У найближчі роки цей показник зросте з огляду на введення в дію навчального корпусу площею 9000 кв.м.

Для налагодження співпраці з європейськими освітніми закладами-партнерами та забезпечення мобільності здобувачів вищої освіти університету в рамках Європейського простору вищої освіти з 2006 року запроваджена практика розроблення інформаційних пакетів спеціальностей та університету українською та англійською мовами, які розміщуються на сайті університету. З 2011 року в університеті видаються додатки до дипломів європейського зразка. Редакційно-видавничим відділом та дизайнерами університету розроблений дизайн бланків дипломів освітніх ступенів бакалавра та магістра.

Методичне забезпечення навчального процесу здійснюється за допомогою Інформаційної системи «Електронний університет», однією із складових якої є

модульне навчальне середовище MOODLE. За період його функціонування викладачами університету розроблено близько 2,5 тисяч навчально-методичних комплексів дисциплін.

Видавнича діяльність в університеті здійснюється Редакційно-видавничим відділом за такими напрямками:

- друкування методичних розробок на паперових носіях;
- підготовка методичних матеріалів в електронному вигляді для формування фонду електронної бібліотеки університету та наповнення MOODLE;
- друкування навчальних посібників і підручників з грифом університету.

Інформаційне забезпечення здобувачів вищої освіти підручниками, навчальними посібниками, довідковою літературою, фаховими періодичними виданнями здійснюється науковою бібліотекою ХНУ.

Наукова бібліотека Хмельницького національного університету, лауреат обласної премії в галузі бібліотечної справи ім. Мелетія Смотрицького, заснована 1962 року, представляє собою сучасний інформаційно-комунікативний центр, який у відповідності із місією університету підтримує навчання і наукові дослідження здобувачів вищої освіти та науковців, забезпечує доступ до світових знань та інформації шляхом організації документального фонду і запровадження сучасних технологій, сприяє вихованню багатогранної особистості, є видавничим та обласним науково-методичним центром для бібліотек закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації.

Бібліотека університету розташована в дев'ятиповерховій будівлі (загальна площа складає 3856,0 м<sup>2</sup>), де створено комфортні умови для користувачів у читальних залах, на абонементних, у літературній вітальні, залі каталогів та електронної інформації.

Ресурсна база наукової бібліотеки — це єдиний універсальний фонд, який включає різні види документів на паперових носіях та електронні ресурси локального або мережевого доступу. Наразі традиційний фонд бібліотеки налічує 601611 примірників, куди входять наукові, навчальні (49,4 %), довідкові і періодичні видання.

Електронна бібліотека (ЕБ) містить 10277 документів технічного, економічного гуманітарного напрямків.

Хмельницький національний університет є визнаним в Україні серед ВНЗ лідером інформатизації навчальної, наукової та управлінської діяльності. В університеті стало розвивається інформаційна мережа, що складається з інформаційних систем: електронний університет; електронний деканат; модульне середовище; електронна бібліотека; антиплагіат; дистанційне навчання; електронний документообіг, кадри; фінансово-економічний облік; приймальна комісія. Багатогранну діяльність університету та функціонування інформаційних

систем забезпечує більше тисячі комп'ютерів з доступом до глобальної мережі ІНТЕРНЕТ, ємністю каналу понад 350 Мбіт/с. Коридори, холи та рекреації навчальних корпусів, бібліотеки, їдалень, гуртожитків, а також уся територія ботанічного саду охоплені мережею Wi-Fi.

Наукова діяльність в університеті проводиться в напрямках, визначених пріоритетними в науці і техніці.

Високий науковий потенціал, що зосереджений в університеті у сукупності з сучасними інформаційно-комп'ютерними технологіями, розвиненою матеріальною науково-лабораторною базою сприяє функціонуванню в університеті 18 наукових шкіл, 21 наукової лабораторії, що в результаті забезпечило щорічне впровадження у виробництво кількох десятків конкурентоспроможних наукових розробок. Обсяг запитів на виконання університетом наукових робіт в 2018 році становить біля 5 млн. грн.

Суттєвий внесок в покращення якісного складу науково-педагогічних працівників вносить ефективна робота відділу аспірантури і докторантури. Підготовка кадрів в аспірантурі ведеться за 17 спеціальностями та за 3 спеціальностями в докторантурі. Як результат, у 2018 році науковцями університету було захищено: докторських дисертації - 8 та кандидатських дисертацій - 12.

На даний час Хмельницький національний університет є засновником і видавцем шести фахових та міжнародних наукових журналів, при цьому всі вони включені до міжнародних науково метричних баз, зокрема Google Scholar та Index Copernicus.

Міжнародне співробітництво є одним з провідних напрямків діяльності Хмельницького національного університету і спрямоване на інтеграцію університету до європейського та світового освітнього простору.

Партнерами університету є вищі навчальні заклади, наукові установи, організації та фонди з Німеччини, Польщі, Словаччини, Литви, Австрії, Білорусі, Нідерландів, США, Бельгії, Франції та інших країн.

Важливим напрямом міжнародного співробітництва Хмельницького національного університету є реалізація міжнародних проектів, серед яких наймасштабнішими є проекти ТЕМПУС: “Досягнення та регулювання балансу між освітніми програмами та рамками кваліфікацій”, “Модернізація підготовки магістрів та аспірантів у галузі безпеки і стійкості для соціально-гуманітарної та індустріальної сфер”, “Підрозділи з трансферу знань – від прикладних досліджень і обміну технологічно-підприємницьких ноу-хау до розвитку міждисциплінарних навчальних модулів”, а також проекти Еразмус+: “Система забезпечення якості в Україні: розвиток на основі ENQA стандартів та керівництв“, “Європейське законодавство в сфері прав людини для університетів України та Молдови”

При університеті функціонує Українсько-Польський Центр, покликаний сприяти розвитку та зміцненню двосторонніх відносин в освітній та науковій сферах, поглибленню співпраці між установами та закладами освіти України та Республіки Польща. За сприяння Українсько-Японського Центру в університеті діють курси із вивчення японської мови.

Плідною та перспективною є співпраця з американською корпорацією SolidWorks, що є одним зі світових лідерів в розробці програмного забезпечення для автоматизованого проектування у машинобудуванні. Хмельницький національний університет проводить міжнародні сертифікаційні экзамени з системи комп'ютерного моделювання та інженерного аналізу SolidWorks.

Університет співпрацює з Європейською Асоціацією Експертів SEPAWA (Німеччина) та Швейцарським національним науковим фондом у сфері промислової хімії. Результатом співпраці є проведення спільних науково-дослідних робіт, конференцій.

Хмельницький національний університет співпрацює з міжнародними організаціями та бере участь у міжнародних заходах, що забезпечує європейські та світові стандарти якості роботи, суттєво розширює горизонти діяльності.

В університеті, на рівні факультетів, студентських гуртожитків та академічних груп діє студентське самоврядування (студентські ради та старостати), яке є невід'ємною частиною громадського самоврядування.

**Висновок:** *перевіривши наявність та достовірність документів, що забезпечують правові основи діяльності, експертна комісія зазначає, що Хмельницький національний університет має оригінали основних засновницьких документів, що відповідають вимогам акредитації; юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою, що акредитується. Університет має в наявності усі нормативно-правові документи, необхідні для здійснення освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.*



## 2. Формування контингенту здобувачів вищої освіти

Відповідно до проведеного аналізу діяльності Хмельницького національного університету та випускової кафедри міжнародних економічних відносин з питань організації, планування і формування контингенту студентів, а також виконання умов ліцензування щодо обсягів прийому, комісія встановила, що підготовка фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти проводиться згідно з ліцензією.

Для запрошення абітурієнтів на навчання до Хмельницького національного університету за другим (магістерським) рівнем вищої освіти застосовуються різні методи та форми профорієнтаційної роботи. Забезпечення ефективного набору осіб на навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти на кожному факультеті здійснюється шляхом залучення здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти до різних університетських заходів. Протягом року організовуються майстер-класи, семінари, круглі столи, конференції, вебінари професійного спрямування. Крім того, у ХНУ проводяться Дні відкритих дверей університету, факультетів та дні гостинності кафедр, що спонукають абітурієнтів до свідомого вибору майбутньої спеціальності та професії. Такі заходи надають можливість ознайомитись з Правилами прийому, навчальним закладом, студентським життям, особливостями фаху та подальшим працевлаштуванням.

Організацію прийому абітурієнтів до ХНУ здійснює приймальна комісія, склад якої затверджується наказом ректора. Комісія діє згідно з «Положенням про приймальну комісію ХНУ», затвердженим ректором.

В 2018 р. на освітню програму Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти до університету було зараховано 22 здобувача на денну форму навчання. Станом на сьогоднішній день, на другому році навчання, за даною освітньою програмою навчається 15 осіб.

До причин, які негативно впливають на кількість прийнятих на навчання студентів, відноситься несприятлива демографічна ситуація в Україні в цілому та у Хмельницькій області зокрема, економічна криза та зниження життєвого рівня населення країни, що спонукають випускників вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації до пошуку можливостей раннього працевлаштування.

І хоча, як і для інших університетів України, в 2018 р. не вдалося повністю заповнити ліцензійний обсяг, необхідно констатувати позитивні очікування на перспективу з огляду на зростання кількості поданих заяв на одне ліцензійне місце.

Ліцензійний обсяг щодо підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні

економічні відносини складає 45 осіб денної форми навчання. За державним замовленням станом на 01.10.2018 року навчається: 16 осіб, на контрактній основі - 38 осіб.

Більшість студентів є мешканцями Хмельницької, Рівненської, Вінницької та Тернопільської областей.

Показники формування та динаміка змін контингенту студентів наведені в таблиці 2.1.

**Таблиця 2.1 – Показники формування контингенту здобувачів вищої освіти за освітньо-професійної програмою «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» Хмельницького національного університету за другим (магістерським) рівнем вищої освіти**

№ з/п	Назва показника	Рік	
		2017	2018
1	Ліцензований обсяг підготовки (осіб)	45	45
	- денна форма	45	45
	- заочна форма	-	-
2	Прийнято на навчання, всього (осіб)	19	22
	- денна форма	19	22
	у т.ч. за держзамовленням	8	8
	- заочна форма	-	-
	у т.ч. за держзамовленням	-	-
	- нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою	-	-
	- таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	-	-
	- зарахованих на пільгових умовах	-	-
	- з якими укладені договори на підготовку	-	-
3	Подано заяв на одне місце за формами навчання		
	- денна	0,4	0,5
	- інші форми навчання (заочна)	-	-
4	Конкурс абітурієнтів на місця держзамовлення	-	-
	- денна форма	2,3	2,8
	- інші форми навчання (заочна)	-	-
	Кількість випускників ВНЗ I-II рівня акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання:	-	-
5	- денна форма	-	-
	- інші форми (заочна)	-	-

Констатуючи загалом стабільність чисельності студентів, що проходять підготовку за освітньо-професійною програмою, варто відмітити, що через згадані причини розподіл чисельності навчальних груп в часі залишається нерівномірним.

Водночас, вказані кризові чинники спонукають кафедру та університет до вжиття додаткових заходів збереження контингенту студентів, серед яких:

- надання першого робочого місця в організаціях та установах за допомогою тісної співпраці з відділом працевлаштування університету;
- пошук шляхів підвищення якісних показників забезпечення навчального процесу;
- надання підтримки у науковій та творчій роботі зі студентами.

**Висновок:** *прийом студентів на навчання за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відповідає потребам регіону, а організація, планування та формування контингенту студентів здійснюється без порушень відповідно до чинного законодавства. На рівнях університету та випускової кафедри проводиться активна профорієнтаційна робота. Показники прийому не перевищують встановлених ліцензованих обсягів.*

### **3. Зміст підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти**

Підготовка фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти здійснюється відповідно до вимог нормативних документів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті на профільюючій кафедрі міжнародних економічних відносин на основі освітньо-професійної програми (ОПП) та навчального плану. ОПП навчання фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм Академії педагогічних наук України, Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому національному університеті та інших нормативних документів Міністерства освіти і науки України.

Освітня програма створена на основі компетентнісного підходу, одним із основних понять якого є результати навчання. Профіль освітньої програми стисло представляє основну інформацію щодо програми і може використовуватися в Інформаційному пакеті спеціальності або як частина додатка до диплома.

Освітня програма підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти була розроблена

проектною групою, сформованою на кафедрі міжнародних економічних відносин відповідно до ліцензійних вимог щодо провадження освітньої діяльності. Зміст освітньо-професійної програми обговорено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, методичної ради факультету міжнародних відносин та затверджено Вченою радою університету.

Термін навчання для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти становить один рік чотири місяці (три семестри), відповідно до наказу ректора ХНУ №26 від 20.02.2018р. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра в університеті становить 90 кредитів ЄКТС.

Освітня програма містить такі складові:

- загальна інформація (титул програми);
- мета (цілі) освітньої програми;
- характеристика програми;
- працевлаштування та продовження освіти;
- технології навчання та система оцінювання;
- складові професійної компетентності та результати навчання.
- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Форми атестації – магістерська робота.

На основі освітньо-професійної програми було розроблено навчальний план, який також розглядався на методичній раді факультету міжнародних відносин і був затверджений Вченою радою університету.

Обсяг навчального плану підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, відповідно до освітньо-професійної програми, дорівнює 90 кредитів ЄКТС (2700 академічних годин). Навчальне навантаження вміщує у собі аудиторну роботу студентів, їх самостійну роботу, проходження практики та виконання і захист дипломної (атестаційної) роботи магістра.

Підготовка фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти здійснюється за навчальними

планами, складеними за типовою формою, затвердженою Міністерством освіти і науки України.

Навчальний план є основним нормативним документом, що визначає організацію навчального процесу підготовки у Хмельницькому національному університеті. Він визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби проведення поточного і підсумкового контролів.

Навчальний план розроблено кафедрою міжнародних економічних відносин Хмельницького національного університету та затверджено Вченою радою Хмельницького національного університету.

Викладання всіх дисциплін, передбачених навчальними планами, спрямовано на виконання вимог підготовки фахівців та здійснюється послідовно, на базі належної попередньої теоретичної і практичної підготовки.

Структурно освітня програма та навчальний план складаються із обов'язкової та вибіркової частин. Обов'язкова частина освітньо-професійної програми вміщує 2 дисципліни загальної підготовки та 6 дисциплін професійної підготовки, серед яких науково-виробнича, асистентська практики, виконання і захист магістерської дипломної роботи та атестаційний екзамен з англійської мови та теорії і практики перекладу.

Обсяг обов'язкової частини становить 50 кредитів ЄКТС або 1500 академічних годин, що становить 55 % загального обсягу освітньо-професійної програми.

Вибіркова частина навчального плану поділяється на групу дисциплін самостійного вибору навчального закладу та дисципліни вільного вибору студента. До дисциплін самостійного вибору вищого навчального закладу відноситься 4 дисципліни загальної підготовки з яких потрібно обрати 2 (16 кредитів ЄКТС (480 академічних годин)) і блок з 12 дисциплін професійної підготовки, з яких здобувач вищої освіти повинен обрати 6 (обсяг 24 кредит ЄКТС або 720 академічних годин).

Освітньо-професійна програма підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини, структурно-логічна схема навчального плану, навчальний план за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносин, за яким на кафедрі міжнародних економічних відносини ХНУ здійснюється підготовка фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, пояснювальна записка до цього навчального плану відповідають нормативним документам.

**Висновок: експертна комісія констатує, що зміст підготовки фахівців у Хмельницькому національному університеті відповідає вимогам Міністерства**

Голова експертної комісії

 Отенко І.П.

*освіти і науки України. Освітньо-професійна програма та навчальний план підготовки фахівців спеціальності 292 Міжнародні економічні відносин за другим (магістерським) освітнім рівнем вищої освіти у Хмельницькому національному університеті містять необхідну кількість обов'язкових для вивчення навчальних дисциплін загальної та професійної підготовки, а також дисципліни самостійного вибору вищого навчального закладу та вільного вибору студентів, що забезпечує можливість якісної підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Освітньо-професійна програма та навчальний план розроблені на основі кваліфікаційних характеристик фахівців галузі знань 29 Міжнародні відносини, що повністю відповідає Державним вимогам до акредитації освітніх програм підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти і дозволяє проводити підготовку фахівців зазначеної спеціальності.*

#### **4. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу**

Система формування керівних, педагогічних і науково-педагогічних кадрів у закладах освіти ґрунтується на визначених законодавством засадах. На підставі цього у звітному періоді кадрова робота Хмельницького національного університету спрямовувалася на підвищення кваліфікації науково-викладацького складу та навчально-допоміжного персоналу. Педагогічні працівники після обрання за конкурсом приймаються на роботу шляхом укладання контракту на підставі Закону України «Про вищу освіту», Кодексу законів про працю України. До контракту кандидат на посаду додає свій перспективний план на час контракту в розрізі наукової, педагогічної, виховної, організаційної діяльності. Звіт викладача про виконання обов'язків, які він взяв на себе під час укладання контракту, є основою для прийняття рішення щодо укладання контракту на наступний термін. Також береться до уваги рейтингова оцінка викладача, яка встановлюється щорічно на основі «Положення про щорічне рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників університету», затвердженого Вченою радою Хмельницького національного університету від 26.04.2018 р., протокол № 13.

Щорічно професорсько-викладацький склад планує свою наукову, методично-організаційну та виховну діяльність шляхом складання індивідуального плану викладача, а в кінці семестру та навчального року звітує за цим планом. Такий підхід до оцінки викладачів стимулює їх на плідну творчу роботу.

Середньорічне педагогічне навантаження викладачів в 2017-2018 навчальному році складає 600 годин. Загальна частка викладачів, які пройшли підвищення кваліфікації за останні 5 років, становить – 100%.

В університеті з метою стимулювання науково-педагогічного складу за досягнення в науковій, навчальній, методичній, організаційній, виховній та громадській діяльності, відзначення кожного члену колективу залежно від особистого внеску, якості та складності виконаної роботи, його внеску у створенні наукових шкіл діє «Положення про матеріальне заохочення та надання матеріальної допомоги в ХНУ». Відповідно до Положення заохочення професорського-викладацького складу здійснюється шляхом: винесення подяки, нагородження грамотами та цінними подарунками, преміювання; встановлення надбавок за досягнення в роботі (професійну майстерність), складність, напруженість та високу якість роботи, на період виконання особливо важливої роботи; представлення до нагородження урядовими та відомчими нагородами, представлення до присудження державних премій України.

Таким чином, система підбору кадрів, їх використання, атестація та заохочення професорсько-викладацького складу, що забезпечує підготовку магістрів за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини, відповідає чинному законодавству.

За виконання освітніх програм за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини на другому (магістерському) рівні вищої освіти відповідає група забезпечення. Кількість членів групи забезпечення, розраховується відповідно до кількості здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання: на одного члена групи забезпечення повинно припадати не більше 30 здобувачів спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини (кількість здобувачів – 192 особи, кількість членів групи забезпечення – 7 осіб). Тобто, кількість членів групи забезпечення є достатньою. Група забезпечення складається з науково-педагогічних працівників, для яких заклад освіти є основним місцем роботи, які особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Випусковою кафедрою, що забезпечує підготовку магістрів за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини є кафедра міжнародних економічних відносин. Характеристика якісного складу випускової кафедри повністю відповідає ліцензійним вимогам підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

На кафедрі особлива увага приділяється підготовці та перепідготовці професорсько-викладацького складу, що є одним з центральних елементів стратегії і тактики удосконалення організації та змісту освіти, усунення структурних диспропорцій в рівнях освітньої та професійної підготовки. Це питання знаходиться під постійним контролем адміністрації, обговорюється на засіданнях кафедри, методичних радах факультету та університету. За звітний період всі викладачі кафедри дизайну пройшли підвищення кваліфікації згідно із затвердженими планами та «Положенням про стажування викладачів вищих навчальних закладів на підприємствах, в організаціях, наукових установах та навчальних закладах».

Науково-педагогічні працівники кафедри міжнародних економічних відносин беруть активну участь у науковій роботі за наступними напрямками: підготовка наукових публікацій та науково-методичних розробок, участь у науково-практичних конференціях та творчих конкурсах, фестивалях, виставках, що відповідає вимогам Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

Якісний склад кадрового забезпечення підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини відповідає вимогам Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти. Науково-педагогічні працівники, що здійснюють освітній процес за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини, мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов. Кількість науково педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес магістрів за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини відповідає вимогам Ліцензійних умов: один викладач з відповідною кваліфікацією на десять здобувачів освітнього рівня (10 викладачів на 48 здобувачів).

В університеті постійно проводиться робота з покращення кадрового потенціалу для підготовки фахівців за даним напрямом. Усі викладачі, що забезпечують навчальний процес магістрів за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини не рідше, ніж раз на 5 років проходять підвищення кваліфікації.

Щорічно професорсько-викладацький склад планує свою наукову, методично-організаційну та виховну діяльність шляхом складання індивідуального плану викладача, а в кінці семестру та навчального року звітує за цим планом. Такий підхід до оцінки викладачів стимулює їх на плідну творчу роботу.



**Висновок:** експертами перевірено дані акредитаційної справи щодо базової освіти, наукової спеціалізації, підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу, який проводить підготовку фахівців та групи забезпечення освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Встановлено, що кадровий склад задіяний у реалізації навчального плану освітньо-професійної програми, що акредитується, відповідає ліцензійним вимогам, а науково-педагогічні працівники здатні забезпечити виконання державних стандартів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті.

## **5. Науково-дослідна та міжнародна діяльність кафедри міжнародних економічних відносин**

Науково-дослідна робота ведеться усіма викладачами кафедри міжнародних економічних відносин в межах наукової школи «Механізми регулювання в економічній, інноваційно-інвестиційній та соціально-трудовах сферах України на шляху до Європейського союзу». Основна мета розвитку наукової школи є розробка і реалізація механізмів регулювання в економічній, інноваційно-інвестиційній та соціально-трудовій сферах України на шляху до Європейського Союзу.

Відповідно до поставленої мети організовані наступні напрями дослідження:

Напрямок I: «Прогнозування та реалізація механізмів інноваційного розвитку України на шляху до Європейського Союзу»;

Напрямок II: «Механізми забезпечення економічної безпеки України в розвитку інтеграційних процесів»;

Напрямок III: «Мотиваційні механізми регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств та ринку праці в контексті інтеграції України до ЄС»;

Напрямок IV: «Формування механізмів оцінки і регулювання соціального захисту населення України та міграційних процесів населення»;

Напрямок V: «Удосконалення форм та систем оплати праці в Україні на основі використання досвіду країн Європейського Союзу»;

Напрямок VI: «Соціально-економічні аспекти управління якістю та конкурентоспроможністю робочої сили за умов становлення ринку праці в Україні»;

Напрямок VII: «Механізми підвищення конкурентоспроможності трудового потенціалу України за умов розвитку міжнародних відносин»;

Напрямок VIII: «Інноваційно-інвестиційний розвиток регіонів України в контексті європейської інтеграції»;

Напрям IX: «Розробка механізмів оцінки і мотивації праці персоналу промислових підприємств;

Напрям X: «Механізми управління фінансовими ресурсами та прибутковістю підприємств машинобудування та легкої промисловості;

Напрям XI: «Механізм підвищення людського потенціалу України за умов розвитку демографічних, євроінтеграційних процесів.

Над науковими та науково-творчими темами працюють всі викладачі кафедри. В результаті проведених досліджень, за 2013-2017 рр. (табл. 5.1):

- опубліковано 23 монографії,
- опубліковано 215 наукових статей,
- опубліковано 125 тез та інших публікацій,
- отримано 1 патент.

**Таблиця 5.1 – Наукові публікації викладачів кафедри міжнародних економічних відносин**

Рік	Монографії		Наукові статті			Тези і доповіді на конференціях			Патенти
	Разом	В т.ч. електронні версії з держреєстрацією	Разом	В т.ч. у фахових виданнях	В т.ч. у міжнародних виданнях	Разом	В т.ч. у зовнішніх конференціях	В т.ч. на міжнародних	
2013	4	-	37	31	5	38	4	34	-
2014	5	-	60	55	5	29	17	12	-
2015	4	-	38	31	7	17	3	14	-
2016	1	-	43	35	8	23	10	13	1
2017	9	-	37	32	5	18	3	15	-
Разом	23	-	215	185	30	125	37	88	1

За останні 5 років всі викладачі кафедри підвищили свою кваліфікацію шляхом стажування в інших вищих наукових закладах, зокрема в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Шевченка; на вітчизняних підприємствах ДП «Новатор», ПАТ «Темп», ТОВ «Будкомплект», ТОВ «Грін Агро», ТОВ «Літнівчанка КООП» та ін., а також за кордоном.

Протягом останніх п'яти років, в межах роботи наукової школи, кафедрою міжнародних економічних відносин було реалізовано 3 держбюджетних та 4 госпдоговірних програм, а саме:

- у 2012-2014 рр. кафедра виконувала держбюджетну тему №5Б-2012 «Підвищення конкурентного потенціалу в системі ефективного управління промисловими підприємствами», номер державної реєстрації» № 0112U002248;

- у 2015-2016 рр. кафедра виконувала держбюджетну тему №6Б-2015 «Механізми підвищення якості та конкурентоспроможності людського потенціалу в системі забезпечення соціально-економічних ефектів інтеграції України до ЄС», номер державної реєстрації № 0115U000223;

- у 2016-2017 рр. кафедра розпочала виконання госпдоговірної теми №12-2016 «Підвищення конкурентного потенціалу управлінського персоналу виробничих економічних систем».

Результатом виконання госпдоговірних та держбюджетних тем виступає реалізація науково-виробничих пропозицій та положень інноваційного розвитку.

За результатами науково-методичної роботи працівників кафедри було підготовлено монографії, конспекти лекцій та методичні видання для студентів освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини», зокрема:

- Vasykivskyi D.M., Matuh S.A. Use of marketing innovations in building logistic supervisors network / D.M. Vasykivskyi, S.A. Matuh // Actual problems of modern science: Monograph. Bydgoszcz. - 2017. - 921 p.

- Управління конкурентоспроможністю людського потенціалу в перспективному входженні України до ЄС: монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук., проф. В.М. Нижника. – Хмельницький: ХНУ, 2017. – 502 с.

- Забезпечення соціального захисту населення в контексті активізації євроінтеграційних процесів: монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. В. М. Нижника. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 580 с.

- Грицина ЛА Понятійний базис сталого розвитку підприємства //Трансформаційні перетворення економічних систем виклики сучасності: монографія / За загальною редакцією Прямухіної Н.В. – Київ : Кондор-Видавництво, 2017. – 290 с. С.15-24.

- Пухальська Я.П. Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств: проблеми та перспективи: Колективна монографія / Авт. кол. А.В. Рибчук, І.Я. Кулиняк, Т.В. Кулініч та ін. / За рег. ред. проф. А.В. Рибчука.- Львів: Видавництво «Растр-7», 2017.-458 с.

- Харун О.А. Трансформаційні перетворення економічних систем виклики сучасності: монографія / За загальною редакцією Прямухіної Н.В. – Київ : Кондор-Видавництво, 2017. – 290 с. С.6-14.

- Hrytsyna L. The objectives of the enterprise in the conditions of sustainable development Transformations in Contemporary Society : Economic Aspects. Monograph. Opole : The Academy of Management and Administration in Opole, 2017. – pp. 348. – P. 94-99.

- Kharun O. Transformations in Contemporary Society : Economic Aspects. Monograph. Opole : The Academy of Management and Administration in Opole, 2017. – pp. 348. – P. 258-264.

- Kharun O.A., Rodionova I.V. National Economic Development and Modernization: experience of Poland and prospects for Ukraine / Influence of corporate culture on labour potential management at industrial enterprises – Collective monograph. – Vol. 2. Poland: «Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2017. – 348 p. - P. 314-324.

- The basis for the formation mission export-oriented enterprises / Development strategy of science and education: Collection of scientific articles. – Fidelite editions, Namur, Belgique, 2017. - P. 135-139.

- Грицина Л.А. Вступ до спеціальності : методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини», спеціалізація «Міжнародна логістика та митна справа» / Л.А. Грицина, О.А. Харун, І.Ю. Думанська. – Хмельницький : ХНУ, 2018. – 37 с.

- Думанська І.Ю. Міжнародне економічне право : методичні вказівки до самостійного вивчення курсу для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини» / І.Ю. Думанська. – Хмельницький : ХНУ, 2017. - 30 с.

-Проблеми та механізми ефективного забезпечення функціонування суб'єктів ринку праці за умов інтеграції України до ЄС : монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. В. М. Нижника. – Хмельницький : ХНУ, 2016. – 494 с.

-Matyuh S. Brand formation of high school. Study of problems in modern science: new technologies in engineering,advanced management,efficiency of social institutions.Monograph - 2015. P. 581-590.

Крім друкованих праць викладачі кафедри здійснюють активну роботу по формуванню електронної бази методичних розробок, що міститься у «Модульному середовищі». За останніх п'ять років викладачами було підготовлено також значну кількість наукових публікацій, що розміщувались у вітчизняних фахових та міжнародних виданнях, у т. ч. 3 статті у фаховому журналі «Актуальні проблеми економіки», включеному до наукометричної бази «SCOPUS» та 1 стаття у фаховому журнал «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики», включеному до наукометричної бази «Web of science».

Статті проіндексовані в наукометричній базі «SCOPUS»:

- Нижник В.М. Механізм стимулювання інноваційної спроможності промислових підприємств / В.М. Нижник, В.П. Лещук // Актуальні проблеми економіки (SCOPUS). - № 1 (163). – 2015. – С. 173-177.

- Нижник В.М. Регулювання пріоритетності інтересів при виборі механізму адаптації бізнес-процесів підприємства до нової економіки // Актуальні проблеми економіки. - № 7 (145). – 2013. – С. 168-175.

- Нижник В.М. Оцінювання зовнішнього середовища інноваційних бізнес-процесів промислових підприємств України методом «5×5» // Актуальні проблеми економіки. - № 8 (146). – 2013. – С. 69-74.

Статті проіндексовані в наукометричній базі «WEB OF SCIENCE»:

Думанська І.Ю. Банківське кредитування в системі фінансового забезпечення інноваційного процесу АПК // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики, 2018. - №2 (25). – С.75-82

Загалом, за останні п'ять років викладачами кафедри було опубліковано наступну кількість публікацій: Нижник В.М. – 54, Васильківський Д.М. – 53, Матюх С. А. – 48, Пухальський В. В. – 24, Яременко О. Ф. – 29, Пухальська Я. П. – 22, Нижник І. В. – 32, Харун О. А. – 34, Грицина Л.А. – 26, Думанська І.Ю. – 34, Хмелевський О.В. – 26, Левченко М.О. – 26, Скиба Г.В. – 23, Дзюба М.І. – 18.

Невід'ємною складовою наукової роботи кафедри виступає організація та проведення науково-практичних конференцій. Протягом останніх шести років кафедрою було підготовлено 5 міжнародних науково-практичних конференцій, в яких прийняли участь 673 учасника, при чому з інших країн – 448.

Наукові праці за результатами проведення конференцій були опубліковані у фаховому журналі «Вісник Хмельницького національного університету».

Студентська науково-дослідна робота на кафедрі міжнародних економічних відносин впроваджується через залучення студентів до участі у наукових студентських регіональних, всеукраїнських та мУ 2013 році при кафедрі міжнародних економічних відносин було відкрито навчально-наукову лабораторію з розробки механізмів підвищення конкурентоспроможності виробничих економічних систем за умов інтеграційного розвитку. Науковим керівником лабораторії призначено д.е.н., проф. Нижника В.М., завідувач лабораторії – д.е.н., доц. Васильківський Д.М.

У 2015 р. при кафедрі міжнародних економічних відносин було створено науковий навчально-виробничий центр «Економіст-міжнародник». Науковий керівник: д.е.н., проф. Васильківський Д.М. Метою діяльності Центру є організація співробітництва в галузі освіти, навчання та молодіжної політики, покращення взаєморозуміння, активізації міжкультурного діалогу між Хмельницьким національним університетом та сторонніми організаціями.

На кафедрі створюється ядро молодих вчених, які активно беруть участь у науково-дослідній та педагогічній роботі, освоюють нові курси, використовуючи в навчальному процесі результати своїх досліджень. На наукових семінарах кафедри постійно заслуховуються звіти аспірантів та здобувачів про хід виконання їх наукових досліджень, участь у конференціях і семінарах, підготовку до публікації матеріалів наукових досліджень.

Протягом 2013-2017 років працівниками кафедри було успішно захищено ряд дисертацій на здобуття ступеня кандидата та доктора економічних наук.

Міжнародне співробітництво Хмельницького національного університету спрямовується на інтеграцію університету до європейського та світового освітнього простору і є невід'ємною частиною його діяльності.

Контакти з вищими навчальними закладами інших країн дають можливість підвищувати кваліфікацію співробітників, збагачувати навчальний та науковий потенціал на підставі переймання та використання світового досвіду, організувати літні школи, обмін викладачами та студентами в рамках кредитно-трансферної системи, стажування професорсько-викладацького складу.

Станом на кінець 2018 року університет співпрацює із 108 вищими навчальними закладами, установами, організаціями та фондами з Німеччини, Польщі, Словаччини, Литви, Австрії, Росії, Білорусії, Нідерландів, США, Бельгії, Франції та інших країн.

Тісною і плідною була співпраця з навчальними закладами Польщі – Люблінським технічним університетом, Університетом науки і технологій АГХ у Кракові, Технологічно-природничим університетом ім. Яна і Єнджея Шнядецьких у Бидгощі, Лодзьким університетом, Товариством «Європа-Схід», Фундацією «Свобода і Демократія».

В рамках розвитку україно-японського напрямку співробітництва Хмельницького національного університету започатковано співпрацю з Японською Фундацією, результатом якої стало отримання університетом гранту на організацію при університеті безкоштовних курсів японської мови для співробітників та здобувачів вищої освіти. Відкрито Україно-Японський Центр при ХНУ.

Створена Мережа університетів-партнерів з Білорусією, Молдовою, Грузією, Польщею та Україною, до якої долучились десять університетів для налагодження тісного та плідного наукового, освітнього, культурного співробітництва.

У рамках спільних проєктів з науково-технічного співробітництва Хмельницький національний університет плідно співпрацював з університетом Жиліна (Словаччина), Університетом Кобленц-Ландау (Німеччина), Університетом Марії Склодовської-Кюрі (Польща), Фондовим університетом М. Хільдесхайм (Німеччина), Університетом Технологічно-природничим ім. Яна і Єнджея Шнядецьких, Королівським технологічним університетом (Швеція), Магдебурським університетом Отто фон Гюріке (Німеччина), університетом Ньюкасла (Великобританія), Інститут тепло- і масообміну ім. А.В. Ликова НАН Білорусі.

У Хмельницькому національному університеті досягнуто домовленості щодо започаткування та реалізації спільної програми «Подвійного диплому» із Академією готельного бізнесу, туризму та громадського харчування в Познані (Польща).

З 13 по 18 травня 2017 року група здобувачів вищої освіти ХНУ за сприяння ТА «Перфект-Тревел» перебувала з поїздкою в Болгарії з метою ознайомлення з роботою підприємств туристичної галузі. Подібний досвід був визнаний

успішним, тож поточного року планується подібна поїздка за сприяння вищезазначеної туристичної агенції до Словаччини.

У міжнародному співробітництві університету приймає участь професорсько-викладацький колектив кафедри міжнародних економічних відносин. За період з 2013 по 2018 рік викладачі проводили систематичну роботу з налагодження та зміцнення міжнародних зв'язків з різноманітними зарубіжними закладами та організаціями. Зокрема кафедра підтримує ділові зв'язки з Вищою Рижською школою права (Республіка Латвія) та Університетом Флориди (США), що передбачає обмін здобувачами вищої освіти, участь у семінарах і симпозіумах, вебінарах та має значний вклад в навчальний процес та в науково-дослідну роботу здобувачів вищої освіти і викладачів.

Важливим напрямом міжнародного співробітництва кафедри міжнародних економічних відносин в 2018 році стала реалізація таких міжнародних проектів:

– Проект “Community Solutions” за участі американської неприбуткової організації River Phoenix Center for Peacebuilding та Міжнародної Ради наукових обмінів.

– Проект Police-Youth Dialogue за участі американської неприбуткової організації River Phoenix Center for Peacebuilding.

– Проект Democracy Study Center за підтримки Німецько-Польсько-Українського Товариства з метою запровадження структур, які відіграватимуть ключову роль у розвитку нових регіональних суб'єктів з усіх сфер та секторів.

У 2016 році студенти факультету міжнародних відносин пройшли стажування в Австрії. Це стало можливим завдяки отриманню гранту на проходження стажування в рамках програми Еразмус+ молодь.

У 2018 році викладачі кафедри прийняли участь у таких міжнародних проектах, завдяки грантам міжнародної мобільності:

- Community Solutions Summit, Кампала, Уганда, травень 2018 за підтримки Ради міжнародних наукових обмінів (IREX);

- Стратегічний Форум Блед, Словенія, вересень 2018;

- Міжнародний фестиваль історії та міжнародних відносин “War or Peace: on the crossroads of history” за підтримки Bundeszentrale für politische Bildung (bpb), жовтень, 2018;

- Міжнародний Молодіжний Форум за підтримки Президента Єгипту Абделя Фаттах ас-Сісі, Шарм-Ель-Шейх, Єгипет, листопад, 2018;

- Міжнародний ярмарок методів неформальної освіти, в рамках програми Еразмус+, Спліт, Хорватія, листопад, 2018.

З 5 вересня 2018 року по 23 травня 2019 року проходить стажування на кафедрі міжнародних економічних відносин стипендіат програми Фулбрайт Зак Дмитерко. В його обов'язки входить допомога в розробці навчальних планів та

вивчення досвіду нових методів у викладанні дисциплін кафедри.

З 2 квітня по 29 червня 2018 року к.е.н, доц. кафедри міжнародних економічних відносин Левченко М.О пройшла стажування за програмою Advanced Program in Law and Economics в Вищій Ризькій школі права в Латвії.

У травні-вересні 2018 р. 5 студентів університету брали участь у Міжнародній програмі культурного обміну „Work & Travel USA”.

**Висновок:** експертна комісія зазначає, що кафедра міжнародних економічних відносин інтенсивно і плідно веде науково-дослідницьку роботу, спрямовану на вирішення актуальних проблем регіону із залученням студентів. Багаторічна співпраця з науково-дослідними установами та організаціями України і світу, наявність інноваційних підходів в науковій роботі дозволяє готувати фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти на належному професійному рівні. Міжнародне співробітництво забезпечує здобувачам вищої освіти за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини і науково-педагогічному складу кафедри вільний доступ до сучасних досягнень європейського та світового наукового співтовариства, дозволяє обмінюватися досвідом та застосовувати на практиці здобуті знання і відповідає Державним вимогам до акредитації та нормативам якісних характеристик щодо підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти.

## 6. Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу

Для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини Хмельницький національний університет має необхідну матеріально-технічну базу.

Університет розміщений у 9-ти навчальних та науково-виробничих корпусах. Загальна площа всіх будівель навчального закладу становить 81422,7 м<sup>2</sup>, з них навчальних – 49489,7 м<sup>2</sup>. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів для фактичного контингенту студентів становить 6,4 м<sup>2</sup> (при навчанні у дві зміни). У найближчі роки цей показник зросте з огляду на введення в дію навчального корпусу площею 9000 м<sup>2</sup>.

Підготовка фахівців в Хмельницькому національному університеті здійснюється у власних приміщеннях, що використовуються в навчальному процесі.

Кількість лекційних аудиторій, аудиторій для проведення відповідних практичних, навчально-виховних заходів, достатня для здійснення освітньої



діяльності в університеті, у тому числі для підготовки магістрів, спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Усі корпуси університету відповідають санітарним нормам з влаштування та утримання навчальних закладів вищої освіти відповідно до ДБН В. 2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів», про що свідчать відповідність приміщень санітарним нормам та вимогам правил пожежної безпеки (ЄДБО).

Для забезпечення навчального процесу другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини», спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» створені спеціалізовані кабінети зі всім належним методичним та технічним забезпеченням.

Інформація про наявність спеціалізованих кабінетів, які забезпечують виконання навчального плану з підготовки магістрів, спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» подана у табл. 6.1.

**Таблиця 6.1 – Приміщення для занять студентів, закріплених за кафедрою міжнародних економічних відносин**

№ з/п	Найменування лабораторій, спеціалізованих кабінетів, їх площа	Найменування навчальної дисциплін	Найменування обладнання, устаткування, їх кількість	Опис обладнання, устаткування
1	2	3	4	5
1	3-308, 54 м <sup>2</sup>	Методика викладання у вищій школі. Методологія економічної науки	Екран для мультимедійних презентацій – 1 шт., проєктор мультимедійний – 1 шт., парти аудиторні - 18 шт., стіл аудиторний – 1 шт.	Для проведення занять з використанням відео-презентацій
2	3-310, 54 м <sup>2</sup>	Глобальна макроекономічна політика. Економічна дипломатія та економічна безпека	Екран для мультимедійних презентацій – 1 шт., проєктор мультимедійний – 1 шт., парти аудиторні - 18 шт., стіл аудиторний – 1 шт.	Для проведення занять з використанням відео-презентацій
3	3-314, 14 м <sup>2</sup>	Перехідні економічні системи. Зовнішньо-економічна політика України	Парти аудиторні - 8 шт., стіл аудиторний – 1 шт., переносна магнітна дошка – 1 шт.	Практичні заняття / самостійна робота
4	4-501, 80 м <sup>2</sup>	Економічний розвиток сучасної цивілізації. Кон'юнктура світових фінансових ринків	Парти аудиторні - 12 шт., стіл аудиторний – 1 шт., переносна магнітна дошка – 1 шт.	Практичні заняття / самостійна робота / читальний зал
5	4-502, 38 м <sup>2</sup>	Світові товарні ринки. Міжнародне інвестиційне право	Парти аудиторні - 8 шт., стіл аудиторний – 1 шт., переносна магнітна дошка – 1 шт.	Практичні заняття / самостійна робота / читальний зал
6	3-408, 78 м <sup>2</sup>	Транснаціоналізація світової економіки	Парти аудиторні - 8 шт., стіл аудиторний – 1 шт.	Лабораторія комп'ютерних застосувань в економіці
7	4-505, 42 м <sup>2</sup>	Міжнародний маркетинг	Парти аудиторні - 12 шт., стіл аудиторний – 1 шт., дошка – 1 шт.	Практичні заняття / самостійна робота
8	4-513, 32 м <sup>2</sup>	Стратегічне планування маркетингу	Парти аудиторні - 10 шт., стіл аудиторний – 1 шт., дошка – 1 шт.	Практичні заняття / самостійна робота

Кількість робочих місць з ПК для студентів в комп'ютерних лабораторіях складає 8-12. Лабораторії підключені до мережі Інтернет, розвинута локальна мережа зі всіма користувачами, розгорнутий кафедральний сервер. Для проведення практичних занять з професійних дисциплін та навчальних тренінгів використовується спеціальне програмне забезпечення.

Окрім того, лекційні заняття проводяться в потокових аудиторіях загально-університетського підпорядкування. Лекційні аудиторії оснащені мультимедійним обладнанням, що дозволяє викладати матеріал на високому науково-методичному рівні. Загальна кількість робочих місць з ПК для здобувачів вищої освіти (у тому числі з виходом в Internet) складає 448.

Крім цього науково-педагогічний персонал кафедри міжнародних економічних відносин має викладацьке приміщення загальною площею 54 м<sup>2</sup>, обладнане комп'ютерами з доступом до мережі Інтернет, принтерами, сканерами, копіювальною та іншою технікою. Для проведення занять викладачами кафедри використовуються 2 ноутбуки та 2 проектори.

Матеріально-технічна база кафедри дозволяє повністю забезпечити проведення необхідних занять з усіх спецкурсів, що викладаються для 48 здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини».

В гуртожитках університету проживають 100% студентів з тих, які потребують гуртожитку. У кожному гуртожитку обладнані ізолятори (загальна кількість місць - 35), кімнати для відпочинку та самопідготовки, читальні, фотолабораторії, кімнати матері і дитини тощо. Працюють кухні та кімнати для прасування білизни. Майже всі гуртожитки мають студентські кафе або буфети.

Для медичного обслуговування студентів у гуртожитку №2 функціонує медпункт з трьома кабінетами, у приміщенні спортивного комплексу є спеціальний лікарський кабінет для студентів та викладачів університету, кабінет для масажу, сауна тощо.

Значну роботу з оптимальної організації соціальної сфери проводять студентські ради гуртожитків. Вони контролюють санітарний стан, підтримують відповідні побутові умови а гуртожитках. Організовано щоденно чергування студентів. У підтриманні належного порядку і контролю за виконанням «Положення про студентський гуртожиток» активну участь беруть члени студентського самоврядування.

**Висновок: експертна комісія зазначає, що стан матеріально-технічного забезпечення навчального процесу підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини, зокрема загальна проща приміщень, що**

*використовуються у навчальному процесі, обладнання, устаткування, програмне забезпечення спеціалізованих комп'ютерних лабораторій та соціальна інфраструктура, відповідають Державним вимогам до акредитації освітніх програм підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти.*

## **7. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності Хмельницького національного університету**

Наукова бібліотека Хмельницького національного університету, лауреат обласної премії в галузі бібліотечної справи ім. Мелетія Смотрицького, заснована 1962 року, представляє собою сучасний інформаційно-комунікативний центр, який у відповідності з місією університету підтримує навчання і наукові дослідження здобувачів вищої освіти та науковців, забезпечує доступ до світових знань та інформації шляхом організації документального фонду і запровадження сучасних технологій, сприяє вихованню багатогранної особистості, є видавничим та обласним науково-методичним центром для бібліотек вищих навчальних закладів.

Ресурсна база наукової бібліотеки — це єдиний універсальний фонд, який включає різні види документів на паперових носіях та електронні ресурси локального або мережевого доступу. Наразі традиційний фонд бібліотеки налічує 601611 примірники, куди входять наукові, навчальні (49,4 %), довідкові, періодичні видання.

Електронна бібліотека (ЕБ) містить 10277 документів, у т.ч.:

- методичних посібників – 2 804 назв;
- навчальних посібників – 2 648 назв;
- дисертацій, авторефератів – 612 назв;
- повнотекстові версії журналів : «Вісник ХНУ», «Актуальні проблеми гуманітарних та природничих наук», «Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах», «Проблеми трибології» –379 номерів.

Кількість звернень до електронної бібліотеки впродовж навчального року в середньому становить понад 20 тис.

Крім того, окремими сервісами електронної бібліотеки є БД:

- анотована повнотекстова база даних наукових публікацій, яка містить понад 10364 повних текстів статей з наукових журналів «Вісник Хмельницького національного університету», «Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах», «Проблеми трибології», «Актуальні проблеми гуманітарних та природничих наук», інформаційного видання «Бібліотека в освітньому просторі»;

- інституційний репозитарій Хмельницького національного університету ElarKhNU (5552 публікації, понад 277 тис. звернень за рік)

- «Хмельницький національний університет у дзеркалі періодичних видань» (817 статей).

На Web-сайті бібліотеки розміщені інформаційно-бібліографічні ресурси на допомогу навчальному процесу та науковій роботі університету:

- «Вища школа» містить інформаційні списки з проблем вищої освіти та поповнюється щомісячно. В кінці кожного року вся інформація систематизується за окремими темами: навчально-виховна робота, наукова робота, вища освіта за кордоном, дистанційне навчання, міжнародна інтеграція в галузі вищої освіти, Болонський процес;

- «Праці вчених університету», «Публікації викладачів» відображають наукову та педагогічну діяльність професорсько-викладацького складу;

- «Публікації про університет» містить інформацію про діяльність Хмельницького національного університету ;

- «Доктори наук, професори Хмельницького національного університету» розкриває життєвий шлях та науково-педагогічну діяльність вчених університету, знайомить з їх науковим та творчим доробком;

- «Навігатор Інтернет-ресурсів за профілем університету» – це анотований путівник по сайтах, що містять матеріали на допомогу навчальному процесу;

- «Освіта в Інтернет» містить інформацію про навчальні заклади України та систему освіти за кордоном; представлені навчальні програми, міні-курси різної тематики.

З метою ознайомлення читацьких груп з ресурсами книгозбірні працівники бібліотеки проводять комплексні інформаційні масові заходи: «День фахівця», «День магістра», «День аспіранта», «День кафедри» тощо.

Нові надходження до бібліотеки презентують на Днях інформації, декадах популяризації періодичних видань, уроках-екскурсіях для студентів 1 курсу, випускників старших класів шкіл міста та інших гостей книгозбірні, на web-сайтах бібліотеки та університету, в соціальних мережах.

Навчальна діяльність здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини у повній мірі забезпечена навчальними підручниками, посібниками, довідковою та іншою навчальною літературою.

Невід’ємним джерелом отримання додаткових знань, відстеження останніх подій та оцінки останніх тенденцій у наукових дослідженнях за атестованим напрямом підготовки є періодичні видання і фахові періодичні видання, які регулярно отримуються науковою бібліотекою Хмельницького національного

університету.

Хмельницький національний університет є визнаним в Україні серед ВНЗ лідером інформатизації навчальної, наукової та управлінської діяльності. В університеті стало розвивається інформаційна мережа, що складається з інформаційних систем: електронний університет; електронний деканат; модульне середовище; електронна бібліотека; антиплагіат; дистанційне навчання; електронний документообіг, кадри; фінансово-економічний облік; приймальна комісія. На офіційному веб-сайті ХНУ відображено структуру університету, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня, освітньо-наукова, видавнича атестаційна діяльність наукових працівників, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, загальні правила прийому, правила прийому іноземців та осіб без громадянства, умови навчання та проживання іноземців та осіб без громадянства, контактна інформація. Доступ до сайту ХНУ забезпечується українською, англійською та польською мовами.

**Висновок:** *експертна комісія відзначає, що інформаційне забезпечення навчального процесу з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти є достатнім, забезпечує належний рівень підготовки студентів і відповідає чинним нормативно-правовим документам України, стандартам вищої освіти. Кількість фахових періодичних видань, видавнича діяльність щодо підготовки науково-методичних матеріалів, забезпечення та використання у навчальному процесі локальних та глобальних (Інтернет) комп'ютерних мереж, наявність пакетів прикладних комп'ютерних програм і нових інформаційних технологій відповідає Державним вимогам до акредитації освітніх програм підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти.*

## **8. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу підготовки фахівців**

Методична робота є важливою складовою навчально-виховного процесу й спрямована на вирішення завдань підвищення якості підготовки фахівців на основі комплексного підходу до вдосконалення змісту, організації й методів навчання.

Координацію й керівництво всіма напрямками методичної роботи в Хмельницькому національному університеті здійснює проректор з науково-педагогічної роботи, навчально-методичне управління й науково-методична рада. Діяльність науково-методичної ради спрямована на теоретичну розробку питань змісту і технологій навчання, аналіз запровадження рекомендацій стосовно

Голова експертної комісії

 Отенко І.П.

покращення науково-методичного забезпечення навчального процесу.

Науково-методична рада (НМР) університету є колективним дорадчим (експертно-консультативним) органом при навчально-методичному управлінні університету, основним завданням якого є планування та координація науково- та організаційно-методичної роботи в університеті з метою розроблення та здійснення комплексу заходів забезпечення якості підготовки фахівців у відповідності до вимог державних стандартів вищої освіти.

Основну роботу з методичного забезпечення спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» виконує кафедра міжнародних економічних відносин. Методична робота кафедри направлена на удосконалення викладання дисциплін, які закріплені за кафедрою, оптимізацію і інтенсифікацію навчального процесу, покращення його методичного забезпечення, підвищення педагогічної кваліфікації професорсько-викладацького складу.

Основними напрямками методичної роботи на кафедрі є:

- перспективне та поточне планування навчально-методичної роботи;
- створення навчально-методичних комплексів з дисциплін і спеціальностей згідно сучасних вимог до рівня підготовки фахівців;
- удосконалення навчальних планів і програм підготовки фахівців;
- вивчення обсягу й змісту самостійної роботи студентів, вироблення методичних рекомендацій із планування, організації й контролю самостійної роботи студентів;
- методичне забезпечення єдності навчального процесу і наукових досліджень.

Навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін включає підручники, навчальні посібники, інтегровані навчальні комплекси, електронні підручники і навчальні посібники, практикуми, тести, методичні рекомендації тощо відповідає встановленим вимогам як в нормативній, так і у варіативній частині.

Методологія навчальної, наукової та виховної роботи в ХНУ полягає в переорієнтації усіх видів робіт з лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму, на особистісно-орієнтований принцип оцінювання знань здобувача вищої освіти. В університеті реалізуються відповідні новітні підходи до організації освітнього процесу. Зокрема, впроваджена методика створення інтерактивного методичного комплексу навчальної дисципліни у форматі електронної навчальної системи «Модульне динамічне об'єктно-орієнтоване середовище для навчання MOODLE».

Навчальним планом підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти передбачено дві практики – науково-виробнича (переддипломна) та педагогічна (асистентська). Організація проведення практичної підготовки проводиться відповідно до Положення про практичну підготовку в Хмельницькому національному університеті. Зміст і завдання практичної підготовки визначається програмою практики.

Базами проходження науково-виробничої (переддипломної) практики спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини є підприємства та фірми

різної форми власності у місті Хмельницькому, закріплені за видами їх діяльності відповідно до обраного професійного спрямування, зокрема: Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Хмельницької обласної державної адміністрації, Департамент економіки Хмельницької Міської ради, Комунальна установа Хмельницької міської ради «Агенція розвитку Хмельницького», ДП «Новатор», ПАТ «Завод «ТЕМП», ТОВ «Нейл» та ін.

Проходження практик за освітньою програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини другого (магістерського) рівня вищої освіти забезпечені методичними рекомендаціями.

Теми магістерських робіт вибираються здобувачем вищої освіти і керівником та узгоджуються на випусковій кафедрі. Тема магістерської роботи може бути сформульована за бажанням здобувача за згоди наукового керівника. Відповідні теми закріплюють за здобувачами вищої освіти перед їх від'їздом на переддипломну практику. Обрана тема магістерської роботи затверджується наказом ректора.

Невід'ємним елементом підвищення ефективності засвоєння програм магістра на сучасному етапі функціонування університету є застосування інноваційних засобів навчання, і зокрема створення і використання програмно-методичного забезпечення навчального процесу.

Наявність електронних версій навчально-методичного забезпечення надає суттєву перевагу в ході самостійного вивчення студентами навчальних дисциплін, виконання самостійних та лабораторних робіт, а також – в економії матеріальних ресурсів формування навчально-методичного забезпечення підготовки спеціалістів.

Серед матеріалів доступних студентам у електронній версії робочі програми, лекції, методичні вказівки з виконання практичних завдань та самостійного вивчення курсу, методичні вказівки для виконання самостійної роботи та дипломних робіт, плани семінарських занять тощо.

Електронні версії навчально-методичного забезпечення, як правило, розміщуються на Web-сторінці кафедри міжнародних економічних відносин, у модульному середовищі навчання Хмельницького національного університету (серверах університету з доступом з мережі Інтернет), Web-ресурсах наукової бібліотеки Хмельницького національного університету.

**Висновок: експертна комісія зазначає, що організація освітнього процесу у Хмельницькому національному університеті регламентується чинним законодавством України та відповідає встановленим Державним вимогам до акредитації освітніх програм підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти. Нормативні та вибіркові дисципліни повною мірою забезпечені підручниками і навчальними посібниками. Графік навчального процесу на навчальний рік та розклад занять на семестр виконуються у повному обсязі. Наявність методичного забезпечення дисциплін навчального**

*плану складає 100 %.*

## **9. Якість підготовки і використання випускників**

Підготовка фахівців даної спеціальності на основі навчального плану передбачає здійснення регулярного контролю за якістю знань студентів. Основні форми контролю – іспити та заліки за модульно-рейтинговою системою, комплексні (ККР), а також ректорські (РКР) контрольні роботи.

Рівень підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти оцінювався шляхом проведення комплексних контрольних робіт (ККР), розроблених кафедрою на основі робочих програм навчальних дисциплін. Склад та зміст пакетів ККР відповідає вимогам, встановленим Державною акредитаційною комісією.

Експертна комісія в період роботи в університеті провела вибірковий контроль знань магістрів за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини з дисциплін циклу загальної підготовки: «Глобальна макроекономічна політика»: абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 56,25%, середній бал – 3,88; «Зовнішньо-економічна політика України»: абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 50,00%, середній бал – 3,75. З циклу професійної підготовки проведено контроль знань з дисциплін «Економічна дипломатія та економічна безпека»: абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 50,00%, середній бал – 3,69; «Економічна глобалізація»: абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 56,25%, середній бал – 3,81.

Аналіз результатів ККР в період проведення самоаналізу у магістрів засвідчив, що з дисципліни «Глобальна макроекономічна політика» абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 56,25%, середній бал – 3,94; з дисципліни «Зовнішньо-економічна політика України» абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 56,25%, середній бал – 3,88; з дисциплін «Економічна дипломатія та економічна безпека» абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 56,25%, середній бал – 3,88; з дисципліни «Економічна глобалізація» абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 50,00%, середній бал – 3,75.

Результати порівняння самоаналізу та ККР при контрольних вимірюваннях наведені в таблиці 9.1.

Результати проведених ККР свідчать, що студенти продемонстрували на достатньому рівні знання, набуті під час вивчення навчальних дисциплін згідно навчального плану. На належному рівні сформовані уміння і навички застосовувати набуті знання до конкретних ситуацій чи задач.



**Таблиця 9.1 – Порівняльні результати виконання ККР в період проведення самоаналізу та в період проведення акредитаційної експертизи фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти**

Дисципліни	Група	Кількість студентів, осіб	Результати виконання ККР в період проведення самоаналізу			Результати виконання ККР в період проведення акредитаційної експертизи			Відхилення результатів порівняно з самоаналізом, +/-		
			Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал
<b>Цикл загальної підготовки</b>											
Глобальна макроекономічна політика	МЕВМ-17-1	16	100	56,25	3,94	100	56,25	3,88	-	-	-0,06
Зовнішньо-економічна політика України	МЕВМ-17-1	16	100	56,25	3,88	100	50,00	3,75	-	-6,25	-0,13
<b>Цикл професійної підготовки</b>											
Економічна дипломатія та економічна безпека	МЕВМ -17-1	16	100	56,25	3,88	100	50,00	3,69	-	-6,25	-0,19
Економічна глобалізація	МЕВМ -17-1	16	100	50,00	3,75	100	56,25	3,81	-	+6,25	+0,06
<b>Всього</b>			<b>100</b>	<b>54,68</b>	<b>3,86</b>	<b>100</b>	<b>53,13</b>	<b>3,78</b>	-	<b>-1,55</b>	<b>-0,08</b>

Голова експертної комісії

 Отенко І.П.

Експертами була проведена вибіркова перевірка 6 звітів з науково-виробничої практики (табл. 9.2). Середня абсолютна успішність захисту звітів з проведення практики складає 100%, якісна - 100%. Рівень звітів відповідає виставленим оцінкам.

**Таблиця 9.2 – Підсумки оцінювання експертами якості звітів з науково-виробничої практики магістрів за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини**

№ з/п	Шифр академічної групи	Прізвище, ініціали студента	Оцінка	
			на захисті звіту	за експертною перевіркою
1.	МЕВм-12-1	Биць Вікторія Володимирівна	Відмінно	Відмінно
2.	МЕВм-12-1	Богданова Анжела Володимирівна	Відмінно	Відмінно
3.	МЕВм-12-1	Мельник Степан Павлович	Добре	Добре
4.	МЕВм-12-1	Поліщук Оксана Валеріївна	Відмінно	Відмінно
5.	МЕВм-12-1	Тимків Володимир Юрійович	Добре	Добре
6.	МЕВм-12-1	Шкорба Марія Василівна	Відмінно	Відмінно
Відхилення			Немає	

Також, експертною комісією проведена вибіркова перевірка 6 звітів з педагогічної (асистентської) практики (табл. 9.3). Середня абсолютна успішність захисту звітів з проведення практики складає 100%, якісна - 100%. Рівень звітів відповідає виставленим оцінкам.

**Таблиця 9.2 – Підсумки оцінювання експертами якості звітів з педагогічної (асистентської) практики магістрів за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини**

№ з/п	Шифр академічної групи	Прізвище, ініціали студента	Оцінка	
			на захисті звіту	за експертною перевіркою
1.	МЕВм-12-1	Бондар Олена Миколаївна	Відмінно	Відмінно
2.	МЕВм-12-1	Мельник Аліна Олександрівна	Відмінно	Відмінно
3.	МЕВм-12-1	Ніколов Валеріо Мирославович	Добре	Добре
4.	МЕВм-12-1	Підвальнюк Денис Валерійович	Добре	Добре
5.	МЕВм-12-1	Поліщук Оксана Валеріївна	Відмінно	Відмінно
6.	МЕВм-12-1	Якубенко Вероніка Вікторівна	Добре	Добре
Відхилення			Немає	

Під час акредитаційної експертизи було перевірено 6 дипломних робіт магістра. Усі теми дипломних робіт, що розробляються, є актуальними і

враховують особливості сучасних тенденції та закономірностей розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин, містять елементи наукової новизни і виконуються на основі матеріалів реальних об'єктів дослідження. Результати експертної оцінки дипломних робіт магістрів представлені в табл. 9.3. Середня абсолютна успішність захисту дипломних робіт складає 100%, якісна - 100%. Розбіжності в результатах перевірки і оцінки дипломних робіт магістрів не виявлено.

**Таблиця 9.3 – Підсумки оцінювання експертами якості дипломних робіт магістрів за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини**

№ з/п	Шифр академічної групи	Прізвище, ініціали студента	Оцінка	
			на захисті дипломної роботи	за експертною перевіркою
1.	МЕВм-12-1	Биць Вікторія Володимирівна	Відмінно	Відмінно
2.	МЕВм-12-1	Іванунік Анна Сергіївна	Добре	Добре
3.	МЕВм-12-1	Назаренко Олена Анатоліївна	Відмінно	Відмінно
4.	МЕВм-12-1	Павлюк Тетяна Вікторівна	Відмінно	Відмінно
5.	МЕВм-12-1	Сітий Віталій Леонідович	Добре	Добре
6.	МЕВм-12-1	Шкорба Марія Василівна	Відмінно	Відмінно
Відхилення			Немає	

Результати оцінки знань при самоаналізі та проведених комісією ККР знаходяться у межах існуючих нормативів.

**Висновок:** *експертна комісія відзначає, що розбіжності між показниками успішності за результатами самоаналізу і результатами експертизи знаходяться в межах норми. Студенти мають достатній рівень знань, який відповідає ліцензійним вимогам і забезпечує якість підготовки фахівців.*

## **10. Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Хмельницького національного університету**

Відповідно до розділу 5 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-19 у

Хмельницькому національному університеті здійснюється удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), що передбачає низку процедур та заходів. Відтак, наказом ректора від 01.09.2015 р. №125 в Університеті створений новий структурний підрозділ – відділ забезпечення якості вищої освіти, основною метою якого є реалізації стратегічних цілей розвитку Університету щодо підвищення якості вищої освіти і якості освітньої діяльності, встановлення відповідності діяльності Університету потребам суспільства та ринку праці у фахівцях наявного спектру спеціальностей.

Основним завданням відділу є створення умов функціонування системи внутрішнього забезпечення якості, що передбачає:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу (та періодичного перегляду) освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах чи в будь-який інший спосіб;
- 4) спостереження за реалізацією (оцінювання результативності) планів підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) здійснення моніторингу (наявності необхідних) ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- 6) аналіз стану інформаційної системи, щодо її ефективності для управління освітнім процесом;
- 7) збір інформації щодо забезпечення (оцінювання рівня) публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) сприяння роботі ефективної (відслідковування ефективності функціонування) системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників Університету і здобувачів вищої освіти тощо;
- 9) розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, участь у стратегічному плануванні тощо.

***Завданнями системи внутрішнього забезпечення якості є:***

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності в Університеті;

- постійний моніторинг змісту вищої освіти та його періодичне оновлення;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу та наукової діяльності відповідно до встановлених вимог та норм;
- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу Університету та управління ним;
- моніторинг функціонування в Університеті інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, участь у стратегічному плануванні тощо.
- Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Хмельницькому національному університеті визначені засади, на яких вона базується:
  - усвідомлення усіма співробітниками Університету відповідальності за якість вищої освіти, що надається;
  - визнання необхідності розроблення стратегії (політики) та процедур забезпечення якості освітніх програм, що реалізуються;
  - прийняття науково обґрунтованих рішень на основі аналізу повної й об'єктивної інформації;
  - відмови від авторитарного стилю керування і перехід до лідерства;
  - глибокого і повного делегування повноважень на усіх рівнях управління, що одночасно передбачає й відповідальність керівників за роботу системи;
  - постійне навчання персоналу;
  - максимальне урахування вимог до якості вищої освіти усіх зацікавлених сторін.

Система внутрішнього забезпечення якості в Університеті представлена сукупністю політики та відповідних процедур забезпечення якості освітньої діяльності, стандартів для програм, що реалізуються, і кваліфікацій, що присвоюються. Вона є складником системи забезпечення якості вищої освіти в Україні.

Контроль і облік поточної успішності студентів здійснюється викладачем шляхом виставлення в «Журналі обліку роботи викладача» та «Електронному журналі» оцінок, отриманих студентом за кожний зарахований вид роботи згідно

із робочою програмою навчальної дисципліни, за національ-ною чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадові-льно»).

Рубіжний контроль (атестація) проводиться у семестрі відповідно до графіку навчального процесу і обраховується на основі автоматизованої програми в «Електронному журналі» з урахуванням структури дисципліни і ва-гових коефіцієнтів, встановлених для кожного виду навчальної роботи. Доступ до результатів поточної успішності студентів з кожної дисципліни, крім викладача і студентів, мають завідувачі кафедр і деканати.

Середньозважений бал з дисципліни визначається на основі середньоа-рифметичного значення оцінок, отриманих за кожний вид роботи згідно з ро-бочою програмою за національною шкалою, та встановлених для них вагових коефіцієнтів. Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів у семестрі за ваговими коефіцієнтами згідно з робочою програмою подані в таблиці 10.1.

Оцінювання результатів семестрового контролю (іспит, диференційо-ваний залік) здійснюється за національною чотирибальною шкалою («від-мінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліків – за вербальною шкалою – «зараховано», «незараховано». Національні оцінки переводяться у шкалу ЄКТС згідно із таблицею 10.2.

Присвоєння студенту кредитів ЄКТС з дисципліни проводиться за умови виконання ним усіх вимог робочої програми і успішного складання семестрового контролю у визначеній навчальним планом формі.

**Таблиця 10.1 – Структурування дисципліни за видами робіт**

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота		Підсумковий контроль
Лабораторні роботи		Тестовий контроль		Іспит
		К1	К2	
ВК: 0,4		0,1		0,4

Умовні позначення: ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; ТК – тестовий контроль.

**Таблиця 10.2 – Відповідність національної шкали оцінювання шкалі оцінювання ЄКТС**

Оцінка за національною шкалою	Інтервальна шкала	Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення
Відмінно	4,75–5,00	A	<b>Відмінно</b> – відмінне виконання лише з незначною кількістю похибок
Добре	4,25–4,74	B	<b>Дуже добре</b> – вище середнього рівня з кількома незначними помилками
Добре	3,75–4,24	C	<b>Добре</b> – у загальному правильна робота з незначною кількістю суттєвих помилок
Задовільно	3,25–3,74	D	<b>Задовільно</b> – непогано, але зі значною кількістю недоліків
Задовільно	3,00–3,24	E	<b>Достатньо</b> – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	2,00–2,99	FX	<b>Незадовільно</b> – з правом повторної перездачі навчальної дисципліни
Незадовільно	0,00–1,99	F	<b>Незадовільно</b> – повторний курс навчальної дисципліни

За підсумками навчальної роботи студента визначається його рейтинг. Загальний семестровий рейтинг студента фіксується в його індивідуальному навчальному плані і може використовуватись для надання рекомендацій що-до навчання на бюджетній формі та наступних рівнях вищої освіти, при розподілі на роботу тощо.

**Висновки:** експертна комісія констатує, що в Хмельницькому національному університеті впроваджено дієву систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, що забезпечує якісну підготовку здобувачів другого «магістерського» рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини.

## 11. Перелік зауважень (приписів) контролюючих органів та заходи щодо їх усунення

Зауваження, приписи	Заходи з їх усунення
<b>Експертна комісія з акредитації підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня напряму підготовки 6.030203 «Міжнародні економічні відносини»</b>	
1. Провести аналіз робочих програм дисциплін навчального плану з огляду на відповідність змісту вимогам компетентнісного підходу до всіх компонентів навчального процесу. Внести необхідні зміни та доповнення..	За період з 2017 по 2018 рік викладачами кафедри було проведено аналіз робочих програм дисциплін навчального плану з огляду на відповідність змісту вимогам компетентнісного підходу. Враховано рекомендації та додано до освітньо-професійних та робочих програм здатності та компетентності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі міжнародних економічних відносин або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень із застосування новітніх інноваційних технологій при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків.
2. Продовжити представлення результатів наукових досліджень у провідних закордонних спеціалізованих наукових виданнях, активізувати публікації викладачів у виданнях індексованих у Scopus, Web of Science, Thomson Reuters та інших науково-метричних баз даних	За останній період викладачами було продовжено підготовку наукових публікацій, що розміщуються у вітчизняних фахових та міжнародних виданнях, які включені до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science. Зокрема, доцентом кафедри Думанською І.Ю. була опублікована стаття: «Банківське кредитування в системі фінансового забезпечення інноваційного процесу АПК» у журналі «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики», яка включена до бази Web of Science. Викладачами кафедри подані ще 2 статті до фахового журналу «Менеджмент і маркетинг інновацій» (Web of Science).
3. Поглиблювати взаємозв'язки кафедри міжнародних економічних відносин із провідними зарубіжними установами і закладами, укладати договори про співробітництво, здійснювати обмін досвідом з організації навчального процесу та методики викладання, обмін навчальними планами, навчально-методичною літературою, спільне видання наукових журналів.	У 2018 році було укладено 6 двосторонніх угод про співробітництво, зокрема із: Технологічним університетом Таджикистану (Душанбе); Вищою школою безпеки у Познані, Польща; Міжнародними авіалініями України; Міжнародною фірмою Абпланалп; Центром розвитку польської освіти за кордоном (Польща); Товариством Інтеграція Європа-Схід (про виконання міжнародного проекту CERTUA). Станом на кінець 2018 року університет співпрацює із 108 вищими навчальними закладами, установами, організаціями та фондами з Німеччини, Польщі, Словаччини, Литви, Австрії, Росії, Білорусії, Нідерландів, США, Бельгії, Франції та інших країн. Тісною і плідною була співпраця з навчальними закладами Польщі – Люблінським технічним університетом, Університетом науки і технологій АГХ у Кракові, Технологічно-природничим



університетом ім. Яна і Єнджея Шнядецьких у Бидгощі, Лодзьким університетом, Товариством «Європа-Схід», Фондацією «Свобода і Демократія».

У Хмельницькому національному університеті досягнуто домовленості щодо започаткування та реалізації спільної програми «Подвійного диплому» із Академією готельного бізнесу, туризму та громадського харчування в Познані (Польща).

З 13 по 18 травня 2017 року група здобувачів вищої освіти ХНУ за сприяння ТА «Перфект-Тревел» перебувала з поїздкою в Болгарії з метою ознайомлення з роботою підприємств туристичної галузі. Подібний досвід був визнаний успішним, тож поточного року планується подібна поїздка за сприяння вищезазначеної туристичної агенції до Словаччини.

Кафедра міжнародних економічних відносин підтримує ділові зв'язки з Вищою Рижською школою права (Республіка Латвія) та Університетом Флориди (США), що передбачає обмін здобувачами вищої освіти, участь у семінарах і симпозіумах, вебінарах та має значний вклад в навчальний процес та в науково-дослідну роботу здобувачів вищої освіти і викладачів.

Важливим напрямом міжнародного співробітництва кафедри міжнародних економічних відносин у 2017-2018 роках стала реалізація таких міжнародних проектів:

– Проект “Community Solutions” за участі американської неприбуткової організації River Phoenix Center for Peacebuilding та Міжнародної Ради наукових обмінів;

– Проект Police-Youth Dialogue за участі американської неприбуткової організації River Phoenix Center for Peacebuilding;

– Проект Democracy Study Center за підтримки Німецько-Польсько-Українського Товариства з метою запровадження структур, які відіграватимуть ключову роль у розвитку нових регіональних суб'єктів з усіх сфер та секторів.

У 2017 році студенти факультету міжнародних відносин Момот Катерина та Стецюк Ольга на чолі з викладачем кафедри іноземних мов доц. Захарчук К. О. пройшли стажування в Австрії. Це стало можливим завдяки отриманню гранту на проходження стажування в рамках програми Еразмус+ молодь.

У 2018 році викладачі кафедри прийняли участь у таких міжнародних проектах, завдяки грантам міжнародної мобільності:

- Community Solutions Summit, Кампала, Уганда, травень 2018 за підтримки Ради міжнародних наукових обмінів (IREX);

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Стратегічний Форум Блед, Словенія, вересень 2018;</li> <li>- Міжнародний фестиваль історії та міжнародних відносин “War or Peace: on the crossroads of history” за підтримки Bundeszentrale für politische Bildung (bpb), жовтень, 2018;</li> <li>- Міжнародний Молодіжний Форум за підтримки Президента Єгипту Абделя Фаттах ас-Сісі, Шарм-Ель-Шейх, Єгипет, листопад, 2018;</li> <li>- Міжнародний ярмарок методів неформальної освіти, в рамках програми Еразмус+, Спліт, Хорватія, листопад, 2018.</li> </ul> <p>З 2 квітня по 29 червня 2018 року к.е.н, доц. кафедри міжнародних економічних відносин Левченко М.О пройшла стажування за програмою Advanced Program in Law and Economics в Вищій Ризькій школі права в Латвії.</p> <p>З 5 вересня 2018 року по 23 травня 2019 року проходить стажування на кафедрі міжнародних економічних відносин стипендіат програми Фулбрайт Захарій Дмитерко (США). В його обов'язки входить допомога в розробці навчальних планів та впровадження досвіду інноваційних методів у викладанні дисциплін кафедри.</p>
--	---

**Висновок:** *випускова кафедра міжнародних економічних відносин, Хмельницький національний університет, оперативно, і в повній мірі, вживають заходів щодо усунення зауважень контролюючих органів і здійснюють освітню діяльність відповідно до державних стандартів з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.*

## 12. Підстави для акредитації

На підставі поданих на акредитацію матеріалів та перевірки результатів діяльності на місці, експертна комісія дійшла висновку, що освітня діяльність Хмельницького національного університету з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, з ліцензованим обсягом освітньої послуги 45 осіб денної форми навчання, відповідає вимогам і забезпечує державну гарантію якості вищої освіти.

Експертна комісія відзначає, що рівень організації та зміст навчально-виховного процесу, якість підготовки фахівців із міжнародних економічних відносин можна визнати достатніми. Викладачі провели в повному обсязі роботу з методичного забезпечення навчальних занять, національно-патріотичного виховання та формування світогляду студентів. Навчально-матеріальна база університету дозволяє формувати необхідні теоретичні знання та практичні навички і відповідає вимогам акредитації щодо підготовки магістрів.

Матеріали самоаналізу відповідають вимогам «Положення про акредитацію вищих навчальних закладів».

Разом із тим, експертна комісія звертає увагу на наступні напрями удосконалення навчального процесу:

1. Продовжувати активно залучати студентів до виконання курсових та магістерських робіт англійською мовою з урахуванням останніх зарубіжних наукових досліджень, стимулювати до участі у міжнародних студентських конференціях. Забезпечити умови для викладання англійською мовою фахових дисциплін та створення англомовних магістерських груп за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини.

2. Активізувати можливості для проведення міжнародних двосторонніх наукових стажувань викладачів, аспірантів та здобувачів вищої освіти, забезпечити участь у підготовці і виконанні спільних наукових проектів, у тому числі в рамках міждержавних програм і міжнародних грантів.

3. Поглиблювати міжнародне співробітництво кафедри з питань міжнародної мобільності студентів, підтримки міжнародних наукових обмінів,

використання методів неформальної освіти. Розширення взаємозв'язків кафедри з Радою міжнародних наукових обмінів (IREX), стипендіальними програмами Фулбрайт, розробка проектів Еразмус+.

Експертна комісія вважає, що за результатами освітньої діяльності Хмельницький національний університет відповідає критеріям і вимогам акредитації з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (ліцензований обсяг освітніх послуг: 45 осіб денної форми навчання) і вважає за доцільне акредитувати заявлений освітній рівень.

**Голова експертної комісії**

завідувач кафедри міжнародного бізнесу і економічного аналізу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктор економічних наук, професор



І.П. Отенко

**Член експертної комісії**

професор кафедри міжнародного бізнесу Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор



В.А. Вергун

«19» грудня 2018 року

**З експертними висновками ознайомлений:**

Ректор Хмельницького національного університету, доктор економічних наук, професор



М.С. Скиба

### 13. Декларування виконання вимог ліцензійних умов

**Таблиця 13.1 – Кадрові вимоги щодо забезпечення провадження освітньої діяльності (ОД) у сфері вищої освіти (в/о)**

Найменування показника (нормативу)	Вимоги до значення показника (нормативу) з рівнями в/о	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
	Другий (магістерський) рівень		
1	2	3	4
<b>Започаткування освітньої діяльності у сфері вищої освіти</b>			
1. Наявність проектної групи, що складається з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють за основним місцем роботи та відповідають за започаткування ОД за спеціальністю на певному рівні в/о і мають кваліфікацію відповідно до спеціальності.	Не менш як три особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них один доктор наук та/або професор	4 особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них один професор	–
2. Наявність у керівника проектної групи:			
1) Наукового ступеня	+	+	–
2) Стажу науково-педагогічної та/або наукової роботи	10 років	15 років	+5
<b>Проведення освітньої діяльності у сфері вищої освіти</b>			
3. Наявність у науково-педагогічних та наукових працівників, які здійснюють освітній процес:			
1) Стажу науково-педагогічної діяльності понад два роки	+	+	–

1	2	3	4
2) Рівня наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менш чотирьох видів та результатів з перелічених у п. 30 Ліцензійних умов. Додаткова вимога: на кожних десять здобувачів освітнього ступеня магістра – один викладач, який має кваліфікацію відповідно до спеціальності, науковий ступінь або вчене звання	+	+	–
4. Наявність групи забезпечення спеціальності, що складається з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності, причому:	+	+	–
4.1. Частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання становить не менше (відсоток загальної кількості членів групи).	60	85,7	+25,7
4.2. Частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора становить не менше (відсоток загальної кількості членів групи)	20	28,6	+8,6
Вимога п.п. 4.1. і 4.2. встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично проводиться освітня діяльність			
4.3. Кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на 1 члена припадає не більше 30 здобувачів в/о всіх рівнів, курсів та форм навчання (з 01.09.2019р.)	на 1 члена групи не більше 30 здобувачів	+	–
5. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними (педагогічними) працівниками та наказів про прийняття їх на роботу.	+	+	–
<b>1. Технологічні вимоги щодо забезпечення започаткування та провадження освітньої діяльності (ОД) у сфері вищої освіти (в/о)</b>			
<b>1.1. Матеріально-технічне забезпечення</b>			
1. Забезпеченість навчальними приміщеннями для проведення освітнього процесу (кв. метрів на 1-го здобувача в/о з урахуванням не більше трьох змін навчання)	2,4	6,4 при навчанні у 2-ї зміни	+4,0
2. Забезпеченість комп'ютерними	+	+	–

1	2	3	4
робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, що необхідні для виконання ОП	Наявність окремого документу з наданням розкладу їх використання та розрахунків достатності		
3. Забезпеченість навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	30	–
4. Забезпеченість здобувачів в/о гуртожитком (%)	100	100	–
<b>1.2. Інформаційне забезпечення</b>			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого спеціальності профілю (у т.ч. в електронному вигляді).	Не менше п'яти найменувань	28	+23
2. Наявність доступу до баз даних періодичних видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	–
3. Наявність офіційного веб-сайта закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/ атестаційна (наукових працівників) діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правил прийому, контактна інформація)	+	+	–

1	2	3	4
4. Наявність сторінки на офіційному веб-сайті англійською мовою, на якому розміщена основна інформація про діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітні/освітньо-наукові програми, зразки документів про освіту), правила прийому іноземців та осіб без громадянства, умови навчання та проживання іноземців та осіб без громадянства, контактна інформація (у разі започаткування або провадження підготовки іноземців та осіб без громадянства)	+	+	–
<b>2.3 Навчально-методичне забезпечення</b>			
1. Наявність:			
1.1. Освітньої програми, затвердженої в установленому порядку	+	+	–
1.2. Навчального плану, за яким здійснюється підготовка здобувачів в/о	+	+	–
1.3. Робочих програм з усіх навчальних дисциплін (програма навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу, інформаційні ресурси в інтернеті)	+	+	–
1.4. Програм з усіх видів практичної підготовки	+	+	–
1.5. Методичних матеріалів для проведення підсумкової атестації	+	+	–
<b>2.4 Соціально-побутова інфраструктура</b>			
1. Гуртожитки для студентів	+	+	–
2. Житлова площа на одного студента у гуртожитку	6	6	–
3. Їдальні та буфети	+	+	–
4. Кількість студентів на одне місце в їдальнях і буфетах	5	4	+1
5. Актіві зали	+	+	–
6. Спортивні зали	+	+	–
7. Плавальні басейни	+		
8. Інші спортивні споруди:	+	+	–



1	2	3	4
- стадіони - спортивні майданчики - корти - тощо			
9. Студентський палац (клуб)	+	+	-
10. Інші	+	+	-

**3. Організаційні вимоги**

Рівень вищої освіти	Кількість здобувачів вищої освіти на певній спеціальності та рівні вищої освіти повинна становити не менше 50% відповідного ліцензованого обсягу:		Відхилення
	Ліцензований обсяг	Фактично навчається здобувачів в/о	
Другий (магістерський)	45	41 (91,1%)	+41,1

**Голова експертної комісії**

завідувач кафедри міжнародного бізнесу і економічного аналізу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктор економічних наук, професор



І.П. Отенко

**Член експертної комісії**

професор кафедри міжнародного бізнесу Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор



В.А. Вергун

«19» грудня 2018 року

**З експертними висновками ознайомлений:**

Ректор Хмельницького національного університету, доктор економічних наук, професор




М.Є Скиба

## 14. Якісні характеристики підготовки фахівців

**Таблиця 14.1 – Порівняльна таблиця якісних характеристик підготовки фахівців**

Найменування показника (нормативу)	Вимоги до значення показника (нормативу) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	-
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	-
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	-
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів із загальної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	56,25	+6,25
2.2. Рівень знань студентів з професійної підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	53,13	+3,13

Продовження табл. 14.1

1	2	3	4
3. Організація наукової роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	-
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	-

**Голова експертної комісії**

завідувач кафедри міжнародного бізнесу і економічного аналізу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктор економічних наук, професор



І.П. Отенко

**Член експертної комісії**

професор кафедри міжнародного бізнесу Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор



В.А. Вергун

«19» грудня 2018 року

**З експертними висновками ознайомлений:**

Ректор Хмельницького національного університету, доктор економічних наук, професор




М.С. Скиба

Таблиця А.1 – Зведені результати захисту звітів з науково-виробничої та педагогічної (асистентської) практик в період проведення самоаналізу та в період проведення акредитаційної експертизи фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Вид практики	Група	Кількість студентів, осіб	Проведено перевірку		Результати захисту звітів в період проведення самоаналізу			Результати захисту звітів в період проведення акредитаційної експертизи			Відхилення результатів порівняно з самоаналізом, +/-		
			Осіб	%	Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал
Науково-виробнича	МЕВМ-12-1	18	6	33	100	100	4,66	100	100	4,66	-	-	-
Педагогічна (асистентська)	МЕВМ-12-1	18	6	33	100	100	4,50	100	100	4,50	-	-	-
<b>Всього</b>		<b>36</b>	<b>12</b>	<b>33</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>4,58</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>4,58</b>	-	-	-

**Голова експертної комісії**

завідувач кафедри міжнародного бізнесу і економічного аналізу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктор економічних наук, професор

**Член експертної комісії**

професор кафедри міжнародного бізнесу Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2018 року

**З матеріалами ознайомлений:**

Ректор Хмельницького національного університету, доктор економічних наук, професор



І.П. Отенко

В.А. Вергун

М.Є Скиба

Голова експертної комісії

Отенко І.П.

**Таблиця Б.1 – Зведені результати захисту дипломних робіт в період проведення самоаналізу та в період проведення акредитаційної експертизи фахівців за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем вищої освіти**

Вид роботи	Група	Кількість студентів, осіб	Проведено перевірку		Результати захисту дипломних робіт в період проведення самоаналізу			Результати захисту дипломних робіт в період проведення акредитаційної експертизи			Відхилення результатів порівняно з самоаналізом, +/-		
			Осіб	%	Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал
Дипломна робота	МЕВМ-12-1	18	6	33	100	100	4,66	100	100	4,66	-	-	-

**Голова експертної комісії**

завідувач кафедри міжнародного бізнесу і економічного аналізу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктор економічних наук, професор

**Член експертної комісії**

професор кафедри міжнародного бізнесу Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2018 року

**З матеріалами ознайомлений:**

Ректор Хмельницького національного університету, доктор економічних наук, професор



І.П. Отенко

В.А. Вергун

М.Є Скиба

Голова експертної комісії

Отенко І.П.

ПОГОДЖЕНО  
Голова експертної комісії  
проф. Отенко І.П.



ЗАТВЕРДЖУЮ  
Ректор  
проф. Скиба М.Є.

### ГРАФІК

проведення комплексних контрольних робіт  
студентів факультету міжнародних відносин Хмельницького національного  
університету за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини  
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини за другим (магістерським) рівнем  
вищої освіти у ході експертної перевірки

№	Дисципліна	Група	Дата	Час	Ауд.	Викладач, експерт
1.	Глобальна макроекономічна політика	МЕВМ-17-1	17.12.2018	13.00-14.20	3-310	Левченко М.О., Вергун В.А.
2.	Зовнішньо-економічна політика України	МЕВМ-17-1	18.12.2018	09.35-10.55	3-310	Васильківський Д.М., Отенко І.П.
3.	Економічна дипломатія та економічна безпека	МЕВМ-17-1	18.12.2018	11.10-12.30	3-308	Нижник В.М., Вергун В.А.
4.	Економічна глобалізація	МЕВМ-17-1	19.12.2018	09.35-10.55	3-308	Васильківський Д.М., Отенко І.П.

Декан ФМВ

Третько В.В.

Голова експертної комісії

проф. Отенко І.П.